

एम.ए. (संस्कृते) तृतीयषण्माससत्रम्
(M.A. in Sanskrit Third Semester)

तृतीयषण्माससत्रे वेदसाहित्यदर्शनप्राकृतादिभाषाख्याश्चत्वारो वैकल्पिकवर्गाः अध्ययनार्थं वर्तन्ते।
छात्रच्छात्र्यः एषु चतुर्षु कस्मिंश्चिदेकस्मिन् वर्गे स्वाध्ययनं विधास्यन्ति।

एम.ए. (संस्कृते) तृतीयषण्माससत्रम्
(क) वेदवर्गः

प्रथमप्रश्नपत्रम्

(संहिता, ऋग्वेदभाष्यभूमिका च)

अङ्काः - 100

प्रथमो वर्गः (I Unit)

ऋग्वेदसंहिता (1.1-7 सूक्तानि) सायणभाष्यानुसारि व्याख्यात्मकमध्ययनम्

द्वितीयो वर्गः (II Unit)

ऋग्वेदभाष्यभूमिका सायणः आदितोऽर्थवादप्रामाण्यविचारं यावत् समीक्षात्मकं व्याख्यात्मकञ्चाध्ययनम्

तृतीयो वर्गः (III Unit)

विहितग्रन्थयोरुपनिबद्धविषयाणां समीक्षात्मकमध्ययनम्

चतुर्थो वर्गः (IV Unit)

भारतीयवेदभाष्यकाराणां परिचयः

संस्तुत-ग्रन्थाः

1. ऋक्सूक्तवैजयन्ती (ह. दा. वेलणकर-संपादिता)
2. ऋक्सूक्तसङ्ग्रहः- उमाशङ्करशर्मा ऋषिः (चौखम्बा)
3. ऋग्वेदसूक्त-विकास-दिवेकर
4. ऋग्वेद-सुबोधभाष्य- (सातवलेकर)
5. वैदिक मैथालाजी- मैक्डोनेल
(हिन्द्यां डॉ. सूर्यकान्तेन 'वैदिक देवशास्त्र' नाम्ना डॉ. रामकुमारेण च वैदिकपुराकथाशास्त्र-नाम्नाऽनूदिता)
6. ऋग्वेदभाष्यभूमिका- रामअवधपाण्डेय
7. संस्कृतवाङ्मय का बृहद् इतिहास-वेद खण्ड- प्रो. वी.वी. चौबे

द्वितीयप्रश्नपत्रम्

(ब्राह्मणं मीमांसा च)

अङ्काः - 100

प्रथमो वर्गः (I Unit)

ऐतरेयब्राह्मणम् (प्रथमपञ्चिकायाः अध्यायत्रयम्) मूलपाठस्य व्याख्यात्मकमध्ययनम्

द्वितीयो वर्गः (II Unit)

ऐतरेयब्राह्मणस्य विहितांशस्य समीक्षात्मकमध्ययनम्

तृतीयो वर्गः (III Unit)

अर्थसङ्ग्रहः (विनियोगविधिपर्यन्तम्) मूलपाठस्य व्याख्यात्मकमध्ययनम्

चतुर्थो वर्गः (IV Unit)

अर्थसङ्ग्रहस्य विहितभागोपनिबद्धविषयाणां समीक्षात्मकमध्ययनम्

संस्तुत-ग्रन्थाः

1. अर्थसङ्ग्रहः- ए.बी. गजेन्द्रगडकर
2. अर्थसङ्ग्रहः- डॉ. दयाशङ्कर शास्त्री
3. अर्थसङ्ग्रहः- (कौमुदी व्याख्या सहित)- कामेश्वरनाथमिश्रः
4. ऐतरेय-ब्राह्मणम् (सायण-भाष्यसहितम्) आनन्दाश्रम, पूना
5. ऐतरेय-ब्राह्मणम् सं. सुधाकर मालवीयः (प्रथमखण्डमात्रम्)
6. ऐतरेयब्राह्मण-एक अध्ययन- नाथूलाल पाठक
7. धर्मशास्त्र का इतिहास- पी.वी. काणे

तृतीयप्रश्नपत्रम्

(गृह्यसूत्रं शिक्षा च)

अङ्काः - 100

प्रथमो वर्गः (I Unit)

पारस्करगृह्यसूत्रम् (प्रथमकाण्डम्)- मूलपाठस्य व्याख्यात्मकमध्ययनम्

द्वितीयो वर्गः (II Unit)

उपर्युक्तग्रन्थांशस्य समीक्षात्मकमध्ययनम्

तृतीयो वर्गः (III Unit)

याज्ञवल्क्यशिक्षा (1-70 श्लोकाः) मूलपाठस्य व्याख्यात्मकमध्ययनम्

चतुर्थो वर्गः (IV Unit)

शिक्षाविषयकं समीक्षात्मकमध्ययनम्

संस्तुत-ग्रन्थाः

1. पारस्करगृह्यसूत्रम् (पञ्चभाष्योपेतम्) गुज. प्रिं. प्रेस
2. पारस्करगृह्यसूत्रम् (हिन्दी व्याख्या)- डॉ. ओमप्रकाशपाण्डेयः
3. इण्डिया आफ वैदिक कल्पसूत्राज्ञ- रामगोपाल
4. हिन्दू संस्कार- डॉ. राजबली पाण्डेय
5. धर्मशास्त्र का इतिहास- पी.वी. काणे (प्रथम भाग)
6. याज्ञवल्क्यशिक्षा- डॉ. नरेश झा

7. शिक्षासङ्ग्रहः- श्रीरामप्रसाद त्रिपाठी
8. पारस्करगृह्यसूत्रम् - आचार्य सुधाकर मालवीय

चतुर्थप्रश्नपत्रम्

(निरुक्तं प्रातिशाख्यं वैदिकव्याकरणञ्च)

अङ्काः - 100

प्रथमो वर्गः (I Unit)

निरुक्तम्-प्रथमोऽध्यायः व्याख्यात्मकमध्ययनम्।

द्वितीयो वर्गः (II Unit)

उपर्युक्तग्रन्थांशस्य समीक्षात्मकं निर्वचनात्मकञ्चानुशीलनम्

तृतीयो वर्गः (III Unit)

ऋग्वेदप्रातिशाख्यम् (उव्वटभाष्यसहितम्)

(प्रथमद्वितीयपटले, द्वादशपटलञ्च-व्याख्यात्मकमध्ययनम्)

चतुर्थो वर्गः (IV Unit)

वैदिकव्याकरणम्

संस्तुत-ग्रन्थाः

1. निरुक्तम् (दुर्गाचार्य-भाष्यसहितम्) निर्णयसागर प्रेस, मुम्बई
2. निरुक्तम् (दुर्गाचार्य-भाष्यसहितम्) मनुसुखरायमोरप्रकाशितम्
3. निघण्टु-एवं निरुक्त- लक्ष्मणस्वरूप
4. हिन्दी निरुक्त- उमाशङ्कर शर्मा “ऋषिः”
5. निरुक्त के पाँच अध्याय- शिवनारायण शास्त्री
6. निरुक्त-मीमांसा-शिवनारायण शास्त्री
7. वैदिक व्याकरण- डॉ. रामगोपाल
8. ऋग्वेदप्रातिशाख्यम्- प्रो. वीरेन्द्र कुमार वर्मा
9. ऋग्वेदप्रातिशाख्यम्- प्रो. वी.वी. चौबे
10. वैदिकव्याकरण- डॉ. उमेशचन्द्र पाण्डेय

पञ्चमप्रश्नपत्रम्

(निबन्धः, अपठितांशः, अनुवादश्च)

अङ्काः - 100

प्रथमो वर्गः (I Unit)

संस्कृतेन निबन्धः

द्वितीयो वर्गः (II Unit)

संस्कृतेन स्वशास्त्रविषयको लघुनिबन्धः

तृतीयो वर्गः (III Unit)

अपठितसंस्कृतांशाः (वेदादिसम्बद्धाः)

चतुर्थो वर्गः (IV Unit)

संस्कृतेनाऽनुवादः

संस्तुत-ग्रन्थाः

1. ऋगभाष्यभूमिका (ऋग्वेदसंहिता-सिद्धाञ्जनभाष्यम्) कपाली शास्त्री
2. वेदार्थविचार (प्रथम भाग) सीताराम शास्त्री (संस्कृत कालेज, कलकत्ता)
3. ऐतरेयालोचनम् - सत्यव्रत सामश्रमी
4. ऋग्वेदादिभाष्यभूमिका- दयानन्द सरस्वती
5. संस्कृतनिबन्धशतकम् - कपिलदेव द्विवेदी

एम.ए. (संस्कृते) तृतीयषण्माससत्रम्
'ख' साहित्यवर्गः

प्रथमप्रश्नपत्रम्

(काव्यालङ्कारशास्त्रम्)

अङ्काः - 100

प्रथमो वर्गः (I Unit)

ध्वन्यालोकः (लोचनसहितः) प्रथमोद्योतः (प्रथमकारिकातः त्रयोदशकारिकापर्यन्तम्) व्याख्यात्मकमध्ययनम्

द्वितीयो वर्गः (II Unit)

व्यक्तिविवेकः-प्रथमविमर्शः (प्रथमकारिकातः द्वाविंशतिकारिकां यावत्) व्याख्यानात्मकमध्ययनम्

तृतीयो वर्गः (III Unit)

अलङ्कारसर्वस्वम् - (प्रथमसूत्रतः पञ्चदशसूत्रपर्यन्तम्) - व्याख्यानात्मकमध्ययनम्

चतुर्थो वर्गः (IV Unit)

ग्रन्थत्रयोपनिबद्धविषयाणां समीक्षात्मकमध्ययनम्

संस्तुत-ग्रन्थाः

1. व्यक्तिविवेकः- महिमभट्टः- रेवाप्रसाद द्विवेदी
2. व्यक्तिविवेकः- महिमभट्टः (प्रथम विमर्शः)- डॉ. विभारानी दुबे
3. ध्वन्यालोकः (लोचनयुक्तः)-आनन्दवर्धनः- डॉ. जगन्नाथपाठकः
4. अलङ्कारसर्वस्वम्-रुय्यक- डॉ. रेवाप्रसाद द्विवेदी
5. हिस्ट्री आफ संस्कृत पोयटिक्स- एस.के. डे.।
6. हिस्ट्री आफ संस्कृत पोयटिक्स- पी.वी. काणे।
7. भारतीय साहित्यशास्त्र- बलदेव उपाध्याय।
8. अलङ्कारमीमांसा- डॉ. रामचन्द्र द्विवेदी।
9. महिमभट्ट- डॉ. ब्रजमोहन चतुर्वेदी।
10. संस्कृत काव्यशास्त्र को महिमभट्ट के देयांश का मूल्याङ्कन- डॉ. श्रीमती ज्ञानदेवी श्रीवास्तव।
11. आनन्दवर्धन- डॉ. रेवाप्रसाद द्विवेदी।

द्वितीयप्रश्नपत्रम्

(नाट्यशास्त्रं नाटकञ्च)

अङ्काः - 100

प्रथमो वर्गः (I Unit)

दशरूपकम् सावलोकम्- (प्रथमप्रकाशः) मूलस्य व्याख्यात्मकमध्ययनम्

द्वितीयो वर्गः (II Unit)

दशरूपकम् सावलोकम्- (द्वितीयप्रकाशः) व्याख्यात्मकमध्ययनम्

तृतीयो वर्गः (III Unit)

वेणीसंहाररत्नावल्योर्नाट्यशास्त्रीयं व्याख्यात्मकञ्चाध्ययनम्

चतुर्थो वर्गः (IV Unit)

विहितनाटकानां नाट्यशास्त्रीयविषयाणां च समीक्षणात्मकमध्ययनम्

संस्तुत-ग्रन्थाः

1. दशरूपकम् - धनञ्जयः- आचार्य श्रीनिवासशास्त्री
2. संस्कृतनाट्यसौरभ- जी.के. भट्ट
3. नाट्यशास्त्र (हिन्दी अनुवाद-सहित)- डॉ. बाबूलाल शुक्ल
4. हिन्दीनाट्यशास्त्र- डॉ. (श्रीमती) सुधा रस्तोगी
5. संस्कृतनाटक (कीथ) हिन्दी अनुवाद- डॉ. उदयभान सिंह
6. संस्कृत ड्रामाटिस्ट- के.पी. कुलकर्णी
7. दशरूपकम् - (अवलोकटीकायुतम्)-धनञ्जय- डॉ. भोलाशङ्करव्यासः
8. वेणीसंहारनाटकम्-भट्टनारायणः- पं. परमेश्वरदीनपाण्डेयः
9. रत्नावली नाटिका-हर्ष- पं. परमेश्वरदीनपाण्डेयः

तृतीयप्रश्नपत्रम्

(ऐतिहासिकमहाकाव्यम् अभिलेखश्च)

अङ्काः - 100

प्रथमो वर्गः (I Unit)

हर्षचरितम् - (प्रथमोच्छ्वासः) मूलस्य व्याख्यात्मकमध्ययनम्

द्वितीयो वर्गः (II Unit)

विक्रमाङ्कदेवचरितम् (प्रथमसर्गः)- (प्रारम्भतः षष्टिपद्यपर्यन्तम्)-

मूलपाठस्य व्याख्यात्मकमध्ययनम्

तृतीयो वर्गः (III Unit)

अभिलेखसङ्ग्रहः (रुद्रदाम्नो गिरिनार-अभिलेखः, स्कन्दगुप्तस्य

जूनागढशिलाभिलेखश्च)- मूलस्य व्याख्यात्मकमध्ययनम्

चतुर्थो वर्गः (IV Unit)

सम्बद्धग्रन्थानां समीक्षात्मकमध्ययनम्

संस्तुत-ग्रन्थाः

1. हिस्ट्री आफ संस्कृत लिटरेचर- ए.बी. कीथ
2. हिस्ट्री आफ संस्कृत लिटरेचर- क्लासिकल पीरियड- एस.के.डे. एण्ड एस.एन. दास गुप्ता
3. विक्रमाङ्कदेवचरितम् वाल्यूम I, II तथा III (बी.एच.यू. पब्लिकेशन्स)

4. सेलेक्टेड इन्सक्रिप्शन्स, भाग-1- डी.सी. सरकार
5. गुप्तकालीन अभिलेख- वासुदेव उपाध्याय
6. प्राचीन भारतीय अभिलेख सङ्ग्रह- श्रीराम गोयल
7. हर्षचरितम्-बाणभट्ट- आचार्य जगन्नाथ पाठक
8. विक्रमाङ्कदेवचरितम्-विल्हण (प्रथमसर्गः)- पं. हरगोविन्द शास्त्री
9. अभिलेखमाला- झा बन्धु

चतुर्थप्रश्नपत्रम्

(रससिद्धान्तः सौन्दर्यशास्त्रञ्च)

अङ्काः - 100

प्रथमो वर्गः (I Unit)

अभिनवभारती (रससूत्रव्याख्या) भट्टलोल्लटशङ्कुकयोः
रससिद्धान्तौ- व्याख्यात्मकमध्ययनम्

द्वितीयो वर्गः (II Unit)

अभिनवभारती (रससूत्रव्याख्या)-भट्टनायकाऽभिनवगुप्तयो रससिद्धान्तौ-
व्याख्यात्मकमध्ययनम्

तृतीयो वर्गः (III Unit)

भारतीयसौन्दर्यशास्त्रम्

चतुर्थो वर्गः (IV Unit)

पाश्चात्यसौन्दर्यशास्त्रम्

संस्तुत-ग्रन्थाः

1. स्वतन्त्रकलाशास्त्र (प्रथम भाग, भारतीय)- डॉ. के.सी. पाण्डेय।
2. वेस्टर्न एस्थेटिक्स- डॉ. के.सी. पाण्डेय।
3. प्रीन्सिपल्स आफ लिटरेरी क्रिटिसिज्म- आई.ए. रिचर्ड।
4. एस्थेटिक्स- बी. क्रोस।
5. कला विवेचन- डॉ. कुमार विमल।
6. अभिनव रस सिद्धान्त (अभिनवभारती)- डॉ. दशरथ द्विवेदी।

पञ्चमप्रश्नपत्रम्

(निबन्धः अपठितांशः, अनुवादश्च)

अङ्काः - 100

प्रथमो वर्गः (I Unit)

संस्कृतेन निबन्धः

द्वितीयो वर्गः (II Unit)

संस्कृतेन स्वशास्त्रविषयको लघुनिबन्धः

तृतीयो वर्गः (III Unit)

अपठितसंस्कृतांशाः (साहित्यादि-विषयकाः)

चतुर्थो वर्गः (IV Unit)

हिन्द्याऽऽङ्गलभाषया वाऽनुवादः

संस्तुत-ग्रन्थाः

1. साहित्यशास्त्रीयो निबन्धः- वेदव्यासशुक्लः
2. संस्कृतनिबन्धावली- डॉ. रामजी उपाध्यायः
3. अलङ्कारसारः- प्रो. बृजेशकुमारशुक्लः
4. तदेव गगनं सैव धरा- डॉ. श्रीनिवासरथ
5. का त्वं शुभे- प्रो. सीतानाथ आचार्य शास्त्री
6. रयीशः- प्रो. रामकरण शर्मा

एम.ए. (संस्कृते) तृतीयषण्माससत्रम्
'ग' दर्शनवर्गः

प्रथमप्रश्नपत्रम्

(न्यायशास्त्रम्)

अङ्काः - 100

प्रथमो वर्गः (I Unit)

सिद्धान्तमुक्तावली (प्रत्यक्षखण्डः) (प्रथमकारिकातश्चतुस्त्रिंशत्कारिकां यावत्)-
मूलपाठस्य व्याख्यात्मकमध्ययनम्

द्वितीयो वर्गः (II Unit)

सिद्धान्तमुक्तावलीपठितविषयाणां समीक्षात्मकमध्ययनम्

तृतीयो वर्गः (III Unit)

न्यायबिन्दुः (प्रत्यक्षखण्डः) (प्रथमसूत्रादेकादशसूत्रपर्यन्तम्)-
मूलपाठस्य व्याख्यानात्मकमध्ययनम्

चतुर्थो वर्गः (IV Unit)

न्यायबिन्दुपठितांशनिबद्धविषयाणां समीक्षात्मकमध्ययनम्

संस्तुत-ग्रन्थाः

1. न्याय थ्योरी आफ नालेज़- एस.सी. चटर्जी
2. पदार्थशास्त्र (भाग-1)- पं. आनन्द झा
3. आउटलाइन्स आफ इण्डियन फिलासफी- हिरियन्ना
4. भारतीयदर्शन- उमेश मिश्र
5. ए क्रिटिक आफ इण्डियन रियलिज़्म- डी.एन. शास्त्री
6. न्यायसिद्धान्तमुक्तावली-व्याख्याकार- धर्मेन्द्रनाथ शास्त्री
7. न्यायबिन्दुः-व्याख्याकार- श्रीनिवास शास्त्री

द्वितीयप्रश्नपत्रम्

(पूर्वमीमांसोत्तरमीमांसा च)

अङ्काः - 100

प्रथमो वर्गः (I Unit)

अर्थसङ्ग्रहः (आदितो विनियोगविधिं यावत्)- मूलपाठस्य व्याख्यात्मकमध्ययनम्

द्वितीयो वर्गः (II Unit)

ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम्- (आदितो 'जन्माद्यस्य यतः' इति सूत्रभाष्यपर्यन्तम्)-
मूलपाठस्य व्याख्यात्मकमध्ययनम्

तृतीयो वर्गः (III Unit)

वेदान्तपरिभाषा (आदितोऽनुमानप्रमाणं यावत्)

चतुर्थो वर्गः (IV Unit)

पठितग्रन्थत्रयोपनिबद्धविषयाणां समीक्षणात्मकमध्ययनम्

संस्तुत-ग्रन्थाः

1. Vedantic Epistemology- G.R. Malkani
2. Philosophy of Advaita- T.M.P. Mahadevan
3. Purvamimamsa in its Sources- Dr. Ganga Nath Jha
4. Outlines of Indian Philosophy- Hiriyanana
5. Lectures on Vedanta- Dr. Ganga Nath Jha
6. वेदान्तपरिभाषा- पं. आनन्द झा (व्याख्याकार)
7. अर्थसङ्ग्रहः- ए.बी. गजेन्द्रगडकर
8. अर्थसङ्ग्रहः- डॉ. कामेश्वर नाथ मिश्र
9. अर्थसङ्ग्रहः- डॉ. वाचस्पति उपाध्याय
10. अर्थसङ्ग्रहः- डॉ. दयाशङ्कर शास्त्री
11. ब्रह्मसूत्र-चतुःसूत्री- आचार्य विश्वेश्वर
12. ब्रह्मसूत्र-चतुःसूत्री- डॉ. कामेश्वर नाथ मिश्र

तृतीयप्रश्नपत्रम्

(शिवाद्वैतं योगदर्शनञ्च)

अङ्काः - 100

प्रथमो वर्गः (I Unit)

विमर्शिनी (भास्करीसहिता)- प्रथमखण्डः-ज्ञानाधिकारः
(प्रथमकारिकातश्चतुर्दशकारिकां यावत्) मूलस्य व्याख्यात्मकमध्ययनम्

द्वितीयो वर्गः (II Unit)

विमर्शिनी (भास्करीसहिता)- प्रथमखण्डः-ज्ञानाधिकारः (पञ्चदशकारिकातः
एकविंशतिकारिकां यावत्)- मूलस्य व्याख्यात्मकमध्ययनम्

तृतीयो वर्गः (III Unit)

पातञ्जलयोगसूत्रम् - (साधनपादः)- प्रथमसूत्रतोऽष्टाविंशतिसूत्रपर्यन्तम्-
मूलस्य व्याख्यात्मकमध्ययनम्

चतुर्थो वर्गः (IV Unit)

काश्मीरशैवदर्शनयोगदर्शनयोर्विषयाणां समीक्षणम्

संस्तुत-ग्रन्थाः

1. Bhaskari, Vol. III (English Translation)
2. History of Indian Philosophy- S.N. Dasgupta

3. History of Indian Philosophy- Radhakrishnan
4. Abhinavagupta- Dr. K.C. Pandey
5. प्रत्यभिज्ञाहृदयम् - डॉ. जयदेव सिंह
6. विमर्शिनी (भास्करीसहिता)-अभिनवगुप्त- प्रो. अय्यर, डॉ. के.सी. पाण्डेय
7. पातञ्जलयोगदर्शनम् (व्यासभाष्यसहितम्)-पतञ्जलि- डॉ. सुरेशचन्द्र श्रीवास्तव
8. The Foundations of Contemporary yoga- Prof. R.H. Singh
9. पातञ्जलयोगप्रदीप-प्रकाशनम्- गीताप्रेस, गोरखपुर
10. तांत्रिक शिवाद्यवाद में नियमनवाद तथा इच्छा-स्वातन्त्र्य- डॉ. मीरा रस्तोगी

चतुर्थप्रश्नपत्रम्

(विशिष्टाद्वैतदर्शनम्)

अङ्काः - 100

प्रथमो वर्गः (I Unit)

श्रीभाष्यम् (1.1.1)- प्रारम्भतो महापूर्वपक्षपर्यन्तम्- व्याख्यात्मकमध्ययनम्

द्वितीयो वर्गः (II Unit)

श्रीवचनभूषणम् (1-30 सूत्राणि)- मूलस्य व्याख्यात्मकमध्ययनम्

तृतीयो वर्गः (III Unit)

श्रीभाष्यश्रीवचनभूषणयोः पठितांशानां समीक्षणम्

चतुर्थो वर्गः (IV Unit)

आलवाराणामाचार्याणां च चरितालोचनम्

(भूतसरोमहद्भक्तिसारशठकोपमधुरकविनाथ-यामुनरामानुजाचार्याः)

संस्तुत-ग्रन्थाः

1. History of Indian Philosophy, Vol. III - S.N. Dasgupta
2. Philosophy of Visistadvaita- P.N. Srinivasacari
3. Vedanta-Desika, Works and Philosophy- Dr. S.V. Singh
4. श्रीभाष्यम् - रामानुजाचार्यः, व्याख्याकार- ललित कृष्ण गोस्वामी
5. श्रीवचनभूषणम् - लोकाचार्य (वरबरमुनिटीकायुतम्)- श्रीगदाधर रामानुज
6. भारत के बारह आलवार- पा. वेङ्कटाचारी
7. श्रीमद्भार्गवोपपुराणम् - अध्ययनं सम्पादनञ्च- प्रो. बृजेश कुमार शुक्ल
8. लक्ष्मीतन्त्र-धर्म और दर्शन- प्रो. अशोक कुमार कालिया

पञ्चमप्रश्नपत्रम्

(निबन्धः अपठितांशः, अनुवादश्च)

अङ्काः - 100

प्रथमो वर्गः (I Unit)

संस्कृतेन निबन्धः

द्वितीयो वर्गः (II Unit)

संस्कृतेन स्वशास्त्रविषयको लघुनिबन्धः

तृतीयो वर्गः (III Unit)

अपठितसंस्कृतांशाः (भारतीयदर्शनसम्बद्धाः)

चतुर्थो वर्गः (IV Unit)

संस्कृतेनाऽनुवादः

संस्तुत-ग्रन्थाः

1. दर्शनोदयः- लक्ष्मीपुर श्रीनिवासाचारी
2. चित्रनिबन्धावली- पं. रघुनाथ शर्मा
3. प्राक्प्रामाणुजीयम्- डॉ. टी. विजयराघवः
4. भारतीयं दर्शनम् - डॉ. शशिप्रभा कुमार
5. हेत्वाभासविमर्शः- डॉ. हरेराम त्रिपाठी

एम.ए. (संस्कृते) तृतीयषण्माससत्रम्
'घ' पालिप्राकृतवर्गः

प्रथमप्रश्नपत्रम्

(पालिबुद्धवचनसाहित्यम्)

अङ्काः - 100

प्रथमो वर्गः (I Unit)

सुत्तनिपातः (उरगवग्गं- 1-6 सुत्तानि) व्याख्यात्मकमध्ययनम्

द्वितीयो वर्गः (II Unit)

दीर्घनिकायः (महापरिनिब्बानसुत्तं- 1-3 भाणवारानि)
व्याख्यात्मकमध्ययनम्

तृतीयो वर्गः (III Unit)

संयुत्तनिकायः (कोसलसंयुत्तं- 1-12 सुत्तानि)
व्याख्यानात्मकमध्ययनम्

चतुर्थो वर्गः (IV Unit)

ग्रन्थत्रयस्य विषयाणां समीक्षात्मकमध्ययनम्

संस्तुत-ग्रन्थाः

1. सुत्तनिपातः- धर्मरक्षित भिक्षु
2. दीर्घनिकायः- भिक्षु जगदीश काश्यप
3. संयुत्त निकायः- द्वारिका दास शास्त्री
4. Pali Literature and language- Dr. W. Geiger
5. मज्झिमनिकायः (1-5 भाग)-हिन्दी अनुवाद- बौद्धभारती-सुधी प्रकाशन, वाराणसी

द्वितीयप्रश्नपत्रम्

(पालिकाव्यसाहित्यं व्याकरणञ्च)

अङ्काः - 100

प्रथमो वर्गः (I Unit)

महावंसो (तृतीयचतुर्थपरिच्छेदौ)- व्याख्यात्मकमध्ययनम्

द्वितीयो वर्गः (II Unit)

मिलिंदपञ्चो (बाहिरकथा)- व्याख्यात्मकमध्ययनम्

तृतीयो वर्गः (III Unit)

उक्तग्रन्थद्वयस्य विषयाणां समीक्षात्मकमध्ययनम्

चतुर्थो वर्गः (IV Unit)

पालिव्याकरणम्-शब्दधातुरूपादिसम्बन्धिप्रश्नाः

संस्तुत-ग्रन्थाः

1. मिलिन्दपञ्चो- हिन्दी अनुवादसहित-बौद्ध भारती सुधी प्रकाशन, वाराणसी
2. महावंसो- द्वारिका दास शास्त्री
3. कच्चायनव्याकरण- लक्ष्मीनारायण तिवारी

तृतीयप्रश्नपत्रम्

(प्राकृतकाव्यम्)

अङ्काः - 100

प्रथमो वर्गः (I Unit)

गाथासप्तसई (गाथासप्तशती)- 1-100 गाथाः व्याख्यात्मकमध्ययनम्

द्वितीयो वर्गः (II Unit)

गडडबहोचयनिका- (1-95 गाथाः) व्याख्यात्मकमध्ययनम्

तृतीयो वर्गः (III Unit)

सेतुबन्धं (प्रथमाश्वासः)- 1-32 गाथाः व्याख्यात्मकमध्ययनम्

चतुर्थो वर्गः (IV Unit)

ग्रन्थत्रयोपरि समीक्षात्मकमध्ययनम्

संस्तुत-ग्रन्थाः

1. गाथासप्तशती-हाल, हिन्दी अनुवादक- डॉ. जगन्नाथ पाठक
2. गाथासप्तशती-हाल, हिन्दी टीकाकार- श्री नर्मदेश्वर चतुर्वेदी
3. गडडबहोचयनिका- डॉ. सत्यव्रत सिंह
4. सेतुबन्धम्- प्रवरसेन (रामदास भूपति टीका), सम्पादक- पं. शिवदत्त
5. सेतुबन्धम् - (हिन्दी अनुवाद सहित)- सम्पादक- डॉ. रघुवंश
6. सेतुबन्ध-एक सामान्य अध्ययन- डॉ. राजाराम जैन
7. गडडबहो- वाक्पतिराज- सम्पादक- प्रो. नरहरि गोविन्द
8. सेतुबन्ध महाकाव्य का आलोचनात्मक अध्ययन- डॉ. रामजी राय

चतुर्थप्रश्नपत्रम्

(जैनप्राकृतं व्याकरणञ्च)

अङ्काः - 100

प्रथमो वर्गः (I Unit)

आचाराङ्गसूत्रम् - (प्रथमोद्देश्यकः)- व्याख्यात्मकमध्ययनम्

द्वितीयो वर्गः (II Unit)

आचाराङ्गसूत्रम् (द्वितीयोद्देश्यकः)- व्याख्यात्मकमध्ययनम्

तृतीयो वर्गः (III Unit)

आचाराङ्गसूत्रोपरि समीक्षात्मकमध्ययनम्

चतुर्थो वर्गः (IV Unit)

प्राकृतव्याकरणस्य सामान्यमध्ययनम्

संस्तुत-ग्रन्थाः

1. आचाराङ्गसूत्रम् - सागरानन्दि सूरि सम्पादक, टीकाकार- मुनि जम्बू विजय जी
2. आचाराङ्गसूत्र- एक अध्ययन- डॉ. परमेष्ठी दास जैन
3. प्राकृतप्रकाशः-वरुरुचि, हिन्दी टीकाकार- मथुरा प्रसाद, सम्पादक-जगन्नाथ शास्त्री होशिंग
4. प्राकृत-प्रवेशिका- डॉ. कोमलचन्द्र जैन
5. प्राकृतव्याकरणम्- हेमचन्द्र, सम्पादक- डॉ. के.वी. आप्टे

पञ्चमप्रश्नपत्रम्

(निबन्धः, अपठितांशः, अनुवादश्च)

अङ्काः - 100

प्रथमो वर्गः (I Unit)

प्राकृतेन, पालिभाषया संस्कृतेन वा निबन्धः

द्वितीयो वर्गः (II Unit)

प्राकृतेन पालिभाषया वा स्वशास्त्रविषयको लघुनिबन्धः

तृतीयो वर्गः (III Unit)

अपठितपालिप्राकृतांशाः

चतुर्थो वर्गः (IV Unit)

प्राकृतेन पालिभाषया संस्कृतेनाऽनुवादः

संस्तुत-ग्रन्थाः

1. पञ्जमधु- डॉ. कोमलचन्द्र जैन
2. पालिनिबन्धावली- डॉ. हरिशङ्कर शुक्ला
3. पालिसाहित्य का इतिहास- डॉ. भरत सिंह उपाध्याय
4. प्राकृत भाषा और साहित्य का आलोचनात्मक इतिहास- डॉ. नेमिचन्द्र शास्त्री
5. वज्जालगं- जयवल्लभ- हिन्दी अनुवादक- पं. विश्वनाथ पाठक
6. समराइच्चकहा-हरिभद्रसूरि, सम्पादक- डॉ. हर्मन याकोबी